

MILE BOGOVIĆ

SPISI O FRANJI RAČKOM U BISKUPSKOM ARHIVU U SENJU

Mile Bogović
Sakralna baština
HR 53270 Senj

UDK:949.75:929 RAČKI, F.
Pregledni članak
Ur.: 1997-11-28

U Biskupskom arhivu u Senju nalazi se dosta podataka o životu i djelu Franje Račkoga, što je do sada vrlo malo iskorišteno. U članku se donose svi relevantni podaci o njemu. Najprije je navedeno gdje se ti podaci nalaze, a zatim se donose ispisi iz protokola primljenih i poslanih spisa.

Franjo Rački bio je svećenik modruške ili krbavske biskupije, koja je bila jednakopravnom unijom povezana sa senjskom biskupijom pod upravom istoga biskupa sa sjedištem u Senju. Zato se obično pisalo: senjsko-modruška ili krbavska biskupija. U Biskupskom arhivu u Senju imamo na tri mjesta podataka o Račkome. To su Album svećenika, posebni sveščić njegovih pjesama i, najviše, spisi (akta) Biskupskog ordinarijata.

Album svećenika počeo se voditi sedamdesetih godina prošloga stoljeća, kada je Rački bio definitivno na poslu izvan biskupije. Zato su u njegovoj rubrici samo najosnovniji podaci:

Rački Franjo, r. u Fužini 25. XI. 1828. Nauke gimnazijske završio u Senju, Bogosloviju u Beču. Zaređen u Senju 15. VIII. 1852. Umro 13. II. 1894. u Zagrebu.

Druga je ruka dodala: Opširan izvještaj o životu i radu pokojnika otisnut je u *Službenom vjesniku* br. 2 god. 1927. kao izvadak iz knjige *Život i rad Dr. Franje Račkoga*. Napisao Tade Smičiklas.

Činjenica da njegova smrt nije zabilježena u službenom biskupijskom "Nekrologu", ni u biskupijskim okružnicama, jasno govori da on u to vrijeme i

nije više tretiran kao svećenik senjsko-modruške biskupije, iako su ga shematizmi te biskupije vodili kao svećenika izvan biskupije. Nakon što je postao zagrebački kanonik, smatran je službeno članom zagrebačke nadbiskupije.

O pjesmama Franje Račkoga, čiji se originali čuvaju u senjskom Biskupskom arhivu, pisao je 1956. Marko Čutić (*Grada za poviest književnosti hrvatske*, knj. 27, str. 129-151)

Najviše o Račkome možemo naći među spisima Ordinarijata.

Pregledao sam protokole do godine 1874., tj. godine do koje nemamo indekse. Poslije sam gledao po indeksima do smrti Franje Račkoga (nema samo za godinu 1892., 1893. i 1894.), ali nisam u ovom drugom dijelu našao nijedan dopis. Možda je koji dopis poslao preko neke ustanove, pa se u indeksu nalazi ta ustanova, a ne prezima Račkoga. Postojeća korespondencija mogla bi se nasloviti: Korespondencija Franje Račkoga i Mirka Ožegovića.

Donji su ispisi onakvi kakvi se nalaze u službenim protokolima. Najprije je navedena godina, a zatim slijedi broj spisa tekuće godine te kratak sadržaj. Svugdje je navedeno postoji li odgovarajući spis u arhivu ili ne postoji. Gdje mi se učinilo korisnim, donio sam neku pojedinost iz spisa ili kraći citat. Protokoli se 1849. počinju pisati hrvatskim jezikom, 1858. vraća se nakratko ponovno latinski, a 1861. opet ga je istisnuo hrvatski. Većina spisa navedenih u protokolima više se ne nalazi u arhivu. Broj spisa koji je sačuvan, ovdje će biti označen kurzivom.

1849/921. - Rački Franjo Bogoslov 2.ga leta, na 16. kolovoza t. g. prosi za dopustjenje, da za moć bolje izvaržiti se (!), u Sveučilistje Bečko troškom ovdašnjeg Semeništja, ali ako to moguće ne bi bilo svojimi stroškami projti bi mogal.

1850/876. - Rački Franjo, klerik u Pazmaneu, na 14. serpnja t. g. obznanjuje da se pripravlja za doktorat iz Mudroslovlja, i piše da za stroške u Pazmaneu svako leto upotrebljavaju se 300 fl.

1851/94. - Rački Franjo Bogoslov Biskupie u Bečkom Pazmaneu. Kolegiu, na 20. siečnja t. g. Preuzvišenomu Gospodinu Biskupu srečno novo leto čestita, - obznanjuje da drugi tomus Dogmatike Schvetzove već je pod tiskom, - i da dva rigorosa od Filozofie je položil.

- /674. - Rački Franjo, Klerik u Pazmaneu, na 8. lipnja t. g. obznanjuje, koliko do sada Dogmatike dr. Ivana Schvetza je izišlo; pak i piše da drugi strogi ispit iz Filozofie srečno je položio.

- /825. - Szajbely Henrik, Kanonik Požunski i Ravnatelj u Pazmaneu Bečkomu, na 27. serpnja t. g. šalje Relaciju Klerika ove Biskupie Franje Rački.

Treća godina bogoslovije, govori hrvatski, talijanski i njemački. Marljiv je, miran i uzoran. Sa starijima uglađen, s jednakima ispravan. Položio s izvrsnim: sirske i kaldejske jezike, egzegezu Novog zavjeta, dogmatiku i moralku, te rigorozno iz filozofije.

1852/863. - Szajbely Henrik, Kanonik Požunski i Ravnatelj u Pazmaneu Bečkom, na 9. Srpnja t. g. šalje informaciju Klerika ove Biskupije Franje Račkoga za školsku godinu 1851/2.

Vladanje kao i prije. S izvrsnim položio katehetiku, metodiku, didaktiku i pastoral. Doktor je u drugom tečaju. Zbog slaba znanja, nije položio ispit iz matematike.

- /1052. - Rački Franjo, na 23 Kolovoza t. g. svedočanstvo glede dobljenih svetih većih Redov, i Jurisdikcije šaljeno prenotira se.

- /1408. - Rački Franjo, supplens Profess. Gym. Senjs., na 11. Studena t. g. moli da bi mu se dopustilo u Reku poći.

1853/701. - Kutschker Ivan, Župnik Cesarskog Dvora, i verhovni Ravnatelj višjeg Zavoda Svetjenikov u Beču, na 26. Svibnja t. g. br. 45/3 izvestje od Svetjenika Ljudevita Slamnika za prvo poletje 1853. podlaže s opazkom, da u Biskupiji bi se revocirao. (Ima.)

- /773. - Rački Franjo, na 11. Lipnja t. g. usled izdate odavde pod br. 701. Zapovedi, podlaže svoju molbenicu za biti prijet u višji Zavod Svetjenikov Bečki, kod S. Augustina na mesto Svetjenika Ljudevita Slamnika.

- /823. - Kutschker Ivan, Župnik Cesarskog Dvora, i verhovni Ravnatelj višjeg Zavoda Svetjenikov u Beču, na 26. Lipnja t. g. B. 59/3 usled učinjenog odavde pod b. 773. Predloga, obznanjuje da Njeg. c. k. apost. Veličanstvo dozvolilo je otpustiti iz Zavoda svetjenika Ljudevita Slamnika, i na njegovo mesto uzeti Svetjenika Franju Rački, ovo njemu obznaniti moleći, da što prije u svoju staciju otiđe.

- /925. - Banska vlada, na 18. Srpnja t. g. 10.407/1853 obznanjuje da je Njeg. ces. kralj. apost. Veličanstvo previše rešenjem od 24. Lipnja. t. g. dostojalo u višje svetjeničko izobrazilište primiti svetjenika Biskupije senjske Franju Rački.

1854/115. - Rački Franjo, svetjenik u Bečkom zavodu kod Sv. Augustina na 25. siječnja t. g. obznanjuje, da Rigorosum od Bibličkog studija je položio. I Preuzv. gosp. Biskupu sretno novo leto čestituje.

- /729. - Kutschker Ivan, c. k. dvorni Župnik i verh. ravnatelj višjeg svešten. Zavoda, na 22. Lipnja t. g. tabellarnu informaciju svetjenika Franje Rački-a za prvi tečaj školskog leta 1854. šalje. (Ima.)

- /1539. - Kutschker Ivan, Opat i najvišji c. k. Dvora Župnik, na 28. Studena t. g. šalje tabellarno izvestje nahodećega se u Bečkom svetjenu. Zavodu kod S. Augustina svetjenika Franje Rački-a za drugo poletje školske godine 1854.

S uspjehom je položio rigoroz iz crkvene povijesti i kanonskog prava, a priprema se za ispit iz dogmatike. Plurima commendatione dignus.

1855/833. - Ravnatelj zavoda S. Augustina u Beču i Dvorski Župnik, na 30. Svibnja t. g. podlaže tabellarno izvešće Franje Rački-a za prvo polletje god. 1855.

Plurima commendatione dignus.

- /1081. - Rački Franjo, svećenik u Beču, na 6. Serpnja t. g. javlja da će Disputu za Doktorat na 13. t. m. imati podlagajući svoje Theses za pregled koji da bi se poslali po dovršenom pregledavanju, zatim izveščiva o Semeništu peštanskomu, u koje bi se mogla dva lasno poslati kao i prie.

- /1145. - Rački Franjo, Svećenik Biskupie Modruško-Senjske u Beču, na 13. Serpnja t. g. javlja da je Disputu za Doktorat Bogoslovja na 12 t. m. s pohvalom dokončao; te Prečastni g. župnik dvorski, s kojim poduže divani izjavio mu se, da ako koj odovuda predstavljen bude sigurno primit hoće biti mjesto njega u Zavod, ujedno moli da bi Njegova Preuzvišenost posvećenje Thesesah za vekovitu uspomenu zahvalnosti primiti blagoizvolila.

- /1285. - Rački Franjo, Sv. Bogoslovja Doktor na Fužini dne 14. kolovoza t. g. javlja da je iz Beča dne 30. Julia krenuo, i putem Zagreba doma dne 6. t. m. došao sretno i zdravo, što nakani odmah svoj naklon učiniti, ali iz uzroka što ondešnji Upravitelj Ferdinand Pleše od kolere oboli on poduze obavljanje pastirstva; nu na skoro da hoće Njeg. Preuzvišenosti poklon dojtj učiniti; napokon svomu nasledniku za Institut Augustinianski, kojigod budi si izabran već predbežno gratulira.

- /1334. - Rački Franjo, Sv. Bogoslovja Doktor, na 27. Kolovoza t. g. podlaže Diplom u verhu Doktorata učinjenoga.

- /1335. - Kutschker Ivan, C. k. Dvorski Župnik, i Zavoda Augustinskoga verh. Direktor u Beču na 30. Serpnja t. g. podlaže Svedočbu verhu ponašanja Franja Račka u poverenom sebi Zavodu.

1856/402. - Rački Franjo na 1. Marca t. g. Empfangsbestätigung verhu 1 Obligacie od 20 f.

1857/855. - Ilirskom Kolegiu S. Jerolima u Rimu na 5. Junia pošilja se Rekurs Franje Račkia. (Postoji samo sažetak Ožegovićeva pisma.)

Nakon što je iznio kvalifikacije Račkoga, Ožegović dodaje: "*zbog posebne ljubavi prema narodnom jeziku, iskazao je žarku želju da se u svemu*

(što je gore naveo, o. M. B.) *usavrši studijem u Rimu, središtu katoličke vjere. Ne želim mu u tome stavljati nikakve teškoće.*"

- /1010. - S. Hieronimi Skupština Kanonikah u Rimu na 22. Junia t. g. javlja da je primila ovostrani dopis od 5. Junia gde se Franjo Rački za Kanonika iste Škupštine preporuča, i kada bude prvi zbor u mesecu Juliu hoće se u pretres uzeti, i stvar što hitrie objaviti.

- /1156. - Ilirski Collegium S. Jerolima u Rimu piše da bi se dala za Franu Račkia, da je on upravo hervat, i zatim će mu sliediti dekret Kanonički. (Ima skica Ožegovičeva odgovora.)

Ožegović odgovara da je pravi Hrvat i dostavlja osobne podatke o njemu.

- /1255. - Rački Franjo Profesor Bogoslovja na 1. Augusta podlaže Empfangsbestätigung verhu 1 Obligacie od 20 f.

- /1256. - Isti na 1. Augusta t. g. Empfangsbestätigung verhu 1 Obligacie od 20 f.

- /1334. - Rimska Congregacia S. Jerolima na 7. Augusta t. g. imenuje Franu Račkia, Doctora Sv. Bogoslovja, i Profesora u Senjskom Semeništu Kanonikom i pošilja mu Collationales s tim dodatkom da bi tamo već bio 30. Septembra, pošto bude svetkovanje istog Sveca. (Ima sve spise o tome.)

- /1384. - Rački Franjo, novimenovani Kanonik S. Jerolima u Rimu u Fužini, na 19. Augusta t. g. zahvaljuje se na novo podeljenoj časti, javljajući, da se hoće tersiti u Rim poći, pako preporuča za Prefecta Ivana Fiamina.

- /1433. - Manzoni Mihi Opatu, Kanoniku i Rectoru Semeništa na 30. Augusta t. g. piše se da Franju Račkomu novoimenovanom Kanoniku Sv. Jerolima u Rimu celu competenciu za školsku godinu kao Profesoru Bogoslovja izplati. (Ima nacrt.)

- /1468. - Rački Franjo Profesor Bogoslovja svedoči da je primio dvie obligacie državne sa couponi pod B. 11301+13824 svaku od 20 f.

- /1471. - Rečka Sammlungs Cassa na 2. Sept. t. g. B. 4581. pošilja za Mihi Manzona, Kanonika senjskoga dvie obligacie državne sa couponi svaka od 20 f. kao i za Franju Račkiju 2 obligacie, svaka od 20 for.

- /1501. - Rački Franjo u Zagrebu na 7. Sept. javlja kako imade zaprieke glede Pasuša za u Rim poći, zato moli da bi se na Verhovno vojno Zapovedništvo u Beč pisalo i on describirao pak ako buder uztrebale Collationales nalog je dao Adm. Pleše u Fužini da se amo šalju. I javlja da Presvetli G. dvorski Savetnik Metel Ožegović hoće na 12 u Senj doći.

- /1540. - Rački Franjo u Fužini, na 18. Sept. t. g. pošilja svoje Collationales, Kerstni list, i opisanje svoje osobe; za Installaciju mesto sebe odredi Kanonika Benzi.

- /1591. - Namesništvo na 26. Sept. t. g. B. 2512/P usled ovostranog dopisa B. 1540 pošilja Pasuš Dr. Franji Račkiu novoimenovanomu Kanoniku Collegia Sv. Jerolima u Rimu sa povratkom priobćenih s tom molbom da za Štempel 15. Kruna bi se poslalo Namesništvu. (Ima dopis Namesništva i minuta Ožegovićeva odgovora.)

- /1729. - Rački Franjo, Kanonik kod Sv. Hieronyma u Rimu, na 21. Oct. t. g. javlja da je na 12. Octobra t. g. krenuo put Rima, i onamo na 18. i. m. sretno došao te opisuje neke znamenosti koje je u Rimu i na putu vidio, obećajući više pisati prvom prilikom; moli da mu se pošalje otpusnica. (Ovo zadnje ima skicirano; drugo nema.)

- /1791. - Rački Franjo Dr. Bogoslovja, i Kanonik Sv. Jerolima u Rimu, na 30. Octobra t. g. gratulira Njeg. Preuzvišenosti g. Biskupu na godovni dan 5. Studenoga, pak javlja, da još installiran nije bio već se ufa na dan Sviuh Svetih instaliran biti. Njeg. Svetlost Congregacie Primicer, i Rote Rimske Dekan Silvestri, mnogo se opitivao od realizacie Concordata, realizacie sudah ženidbenih i naše Biskupie, i veseli se nad čverstim i activnim zdravljem Njeg. Preuzv. g. Biskupa; isto tako Prelat Rossani Profesor negdar u Ragusi za naše stvari mnogo opitivao. Za siedinjenje cerkve istočne sa zapadnom mnogo se brine. - Napokon kad je molio Dimissoriales moli ujedno, da bi ove Biskupie Consistorialac ostao; ta ako bude za ovu Biskupiu potreba slobodno da se može na njega obratiti moli.

- /2008. - Rački Franjo, Kanonik S. Jerolima u Rimu na 25. Nov. t. g. izvješćiva nekoja gleda Rima.

1958/35. - Rački Franciscus, Canonicus S. Hieronymi Romae, dd. 23. Decembris a. c. Suae Excellentiae Episcopali fellix novi anni auspiciam apprecatur, significandum se in membrum Academiae Quiritum electum esse, sibi que successive fundare Sectionem pro litteratura et historia slavica, cuius est paraeses, ut firmiora capiat fundamenta, ad suam propositionem nanciscetur membra correspondentia praeprimis ex Austria; pro Croatia jam proposuit D. Kukuljević; pro coronide referendo se in lingua nationali in una die octavae Epiphaniae Domini concionaturum.

- /239. - Rački Franciscus, Canonicus S. Hieronymi Romae, dd. 23. Jan. a. c. Conventionem Capitulum inter et Ven. Congregationem pro revisione et confirmatione substernit, spem quoad dilatationem domus Canonicorum instituendam a Sua Excellentia Episcopali implorando, dein Programma cultus divini et ss. sermonum diversis in linguis et ritibus per octavam Epiphaniae in Eccl. S. Andreae della valle, cui etiam cura quoque concionari patria lingua sors obligit, transponit.

"ut insignioribus Conationalibus, Romam forsitan adventantibus, ne penes extraneos quaerant habitaculum, apud nos dignior octo cubilibus constans locus praeparetur."

- /1440. - Rački Franciscus, Cansicus S. Hieronymi Romae, dd. 25. Febr. a. c. refert quod pro expeditione adpromissae pecuniae in favorem Collegii Romae Illyricorum optimum esset eandem deponere apud Mercatores Vrannyczany, vel vero directe apud Rotschild Viennae. Archiepiscopus zagrabiensis et Cardinalis Haulik 5950 in deonerationis obligatoriis Eidem Capitulo direxit, residuos vero 1042 fl. 53 xr consignavit Zagrabiensi Negotiatori Leuzendorf, qui commutatos in equivalentem romanam monctam iuxta Bancae cursum ad Collegium diriget. De Canonicorum habitatione proxime effectuada nullum amplius superest dubium, ac pro ingenti favore, quo Sua Excellentia Eppalis erga dictum Collegium fertur gratias agit.

- /1637. - Rački Franciscus, Cansicus S. Hieronymi Romae, dd. 6 curr. e sua parte gratias agit pro submissis Capitulo 500 scutatis. Idem Capitulum proposuit pro Benefactoribus quotannis sacra offerre. Gratulatur Suae Excell. Eppali, quod in statum Baronorum relata sit, cum Suo Nepote D. Illustrissimo Metello. Dein significat Collegii Decanum Simeonem Perković obiisse, ex eo decusum, omnem vacantiam ordinario Croatiae, Slavoniae et Dalmatiae notificandum, illumque rogandum, ut si placet dignum e clero proponat in Canonicum Capituli per congregationem nominandum, - Presbyterum Diacovensem Mathiam Topalović nominatum in canonicum dicti Collegii proxime venturum cum suo Eppo Strossmayer, ac tandem Congregationis Primicerium et Decanum Rotae D. Silvestri in Cardinalem nominatum esse refert.

- /1723. - Rački Franciscus, Cansicus S. Hieronymi Romae, 28. Apr. curr. telegraphice Nuntio significat, quod Sanctissimus noster Pater Pius Nonus Suam Excellentiam Eppalem nominaverit assistentem Solis Pontificii.

- /1797. - Rački Franciscus, Cansicus S. Hieronymi Romae, dd. 21 Junii a. c. transponit Breve Apostolicum, quo Sua Sanctitas Suam Excellentiam Eppalem Epporum assistentium Collegio aggregat, unaque Comitum Romanum nominat, cum quietantia de erogatis 59 scuti et 70 obul. e levatis apud Duc Terlonia 60 scut. rom. et nota bibliopolae Jos. Spithoerer continente pretium expensasque pridie jam Segniam expediti operis comprehendentis: "Decreta S. Congregationis Rituum." Pro suscipiendo vero uno ad Collegium Germanici Hungaricum refert, quod talis suscipi pro hoc anno nequeat, cum aliud ex diocesi Colocensi praenotatum sit. De dotatione etiam Collegii S. Hieronymi quam maxime agitur.

- /1156. - Rački Franciscus, Cansicus S. Hieronymi Romae, dd. 20. Julii a. c. Pecunima a Sua excellentia rite assignatam apud Lucam Torloni ut 47 scuti et 49 cas. rite percepisse refert; significat etiam quod alia pars sui operis sub titulo: "Cyrill et Method" quantocius Typis editum sit. Sua Sanctitas in aede S. Clementis propriis expensis quam jussit corpus S. Cyrilli hucusque invenerunt ignota fundamenta subterranea basilicae ita ut spes omnes maneat, fore ut reliquiae huius Apoastoli reperiantur. Eadem Sanctitas intendit millenariam festivitatem Ss. Cyrilli et Methodii ibi Jubiles sollempnem reddere. Sua Eminentia Cardinalis et Epus Zagrabiensis Stephanum Mlinarić, parrochum Lupoglavensem pro Canonico S. Hieronymi commendavit, qui certe in talem nominabitur. (Ima.)

- /1718. - Rački Franciscus, Cansicus S. Hieronymi Romae, dd. 28. Oct. a. c. occasione appropinquantis Onomaseos Suae Excellentiae Eppalis sua animi sensa depromit.

- /2053. - Rački Franciscus, Cansicus S. Hieronymi Romae, dd. 23. decembris a. c. Illustrissimi D. Eppo Belgradensi et Semendriensi Venceslao Soić significat, quod sua praeconisatio in Eppum in Consistorio 23. Decembris locum obtinuerit.

- /2069. - Rački Franciscus, Canonicus S. Hieronymi Romae, dd. 23. decem. a. c. Excellentiae felix novi anni Auspicium apprecatur, una refert, quod suas passuales renovandas penes Legationem debiti passus facti sint. Dein quod capitulum cardinali et Archieppo Raucher qui Cardinalitium galerum die 23. accipiet ubi etiam Soić in Eppum praeconisabitur, obsequia praestiterit ac tandem refert, quod privatam audientiam apud Serenissimum Archiducem Carolum Ludovicum habuerit.

1859/442. - Rački Franciscus, Canonicus S. Hieronymi Romae, erga dd. 8. Martii a. c. commendatur Ministerio cultus et externorum, ut vacans locus Auditoriatus apud S. Romanam Rotam per mortem praelati D.ris Flir eidem conferetur. (Ima pismo Račkoga i pismo ministarstvu.)

- /485. - Diakovensis Eppus Josephus Strossmayer, dd. 19. Marti a. c. cum Romae dr. Flir Auditor Rotae Romanae pro parte austriacae Monarchiae mortus sit, summi momenti res esset intuitu incrementi Instituti nationalis S. Hieronymi, si posset hanc dignitatem modernus Canonicus Romae Capituli S. Hieronymi Franciscus Rački accipere, licet se ille converterit ad Ministerium Cultus et Externorum, et ad Nuntiaturam Viennensem, sed etiam ex hac parte agenda agi petit.

- /768. - Rački Franciscus, Canonicus S. Hieronymi Romae, dd. 13. Maii a. c. S. Congregationis Concilii Tridentini ab eiusdem Praefecto firmatas

dispensationales litteras in favorem Theologi Ernesti Kranjčević transponit, notificando Eppus Strossmayer Capitulo S. Hieronymi 20.000 f. in meliorem dotationem consignaverit, seque plura additurum sponderit. Idem Praesul multa aget de modo, quo ulterius nationis nostrae partis, quae ab unitate catholica decessit adeo exoptata unio cum Sede Romana accelerari possit. Quare a Pontifice provocatus compositum a se Memorandum eidem substravit, verum abortis repentinis motibus, ei a Sua Ap. Majestate provocatus Domum redit. (Ima.)

Za Strossmayera kaže: "*Me scilicet continuo a suo latere habere optaverat ita ut perpetuus eiusdem tum in adeundis SS. Pontifice, Cardinalibus, aliisque Praelatis, quam in aeternae Urbis monumentis invisendis comes fuerim.*"

1860/737. - Rački Franciscus, Canonicus S. Hieronymi Romae, dd. 9. Aprilis a.c. refert. quod suum Iter Croatiam versus mense Majo statuerit, ita jam 25. f. m. sit hic futurus, utque qua Theologus primo Croatico Slavonico Concilio provinciali interesse possit.

- /1366. - Rački Franc. Viennae, dd. 12. Augusti a. c. Canonicus S. Hieronymi Illyricorum Romae, et Suae Sanctitatis Camerarius refert, quod Viennam 9. curr. adpulerit, continuam cum Eppo Strossmayer conversationem habeat, doleatque, quod Illm. D. Metellum Viennae non invenerit, nationique nostrae, quae medii instar anuli adligatur et subruto Occidenti, et morbido Orienti gravis catastrofa immineat, prius quam Romam iter susceperit, horsum pro osculo S. dexteri veniet.

1861/532. - Diakovarski Konsistorij na 5. travnja t. g. B. 139 naimenovanje Dr. Franje Račkoga za Prisednika onostranog Konsistorija s tom molbom pošilja, da bi mu se činilo izručiti.

1863/177. - Namiestničko vieće 21 siečnja t. g. B. 89/Pr javlja naimenovanje kanonika S. Jerolima u Rimu Franje Račkoga za školskoga nadzornika kod Nam. vieća sa plaćom od 1890. f. na godinu.

- /1499. - Rački Franjo u Zagrebu 15. rujna t. g. moli za Theinerove knjige Njeg. Preuzv. g. Biskupu poslano iznos od 47 f. platiti.

1865/727. - Apostolski Breve kojim se Franjo Rački za protonotorija imenuje, prenotira se. (Ima kopija.)

- /1194. - Račkomu Franji, savjetniku Nam. vieća, protonotariu Apost. 5. srpnja t. g. dava se dozvola da može u ovoj Biskupiji in Pontificalibus služiti (Ima.)

- /1707. - Rački Franjo, protonotarij Apostolski, Savetnik Na. veća i nadziratelj učionah na 27. rujna t. g. preporuka za Njeg. c. k. ap. velič. za Opata Sv. Jurja M. (Ima skica dopisa s osnovnim podacima.)

1867/691. - Nam. vijeće 20. travnja 1867. javlja da je Franjo Rački nakon imenovanja predsjednikom Jugoslavenske akademije razriješen dužnosti školskog nadziratelja i na njegovo je mjesto imenovan Janko Jurković. (Prepisao regist po originalnom spisu.)

Zaključak

O Franji Račkome do sada se dosta pisalo. Budući da je on bio svećenik senjsko-modruške biskupije, razumljivo je da se o njemu nalazi dosta podataka i u Biskupskom arhivu u Senju. Ti su podaci do sada vrlo slabo iskorišteni, iako nam dosta pomažu u razumijevanju života i djela tog istaknutog djelatnika iz druge polovice 19. stoljeća. Iz protokola primljenih i poslanih spisa vidi se da je imao jaku podršku svoga biskupa Mirka Ožegovića. On mu je omogućio školovanje u inozemstvu, a nakon završetka studija dao mu je slobodne ruke da se može posvetiti onome za što ima najviše dara i gdje je to najkorisnije za hrvatski narod.

AKTEN VON FRANJO RAČKI IM BISCHOF SARCHIV IN SENJ

Z u s a m m e n f a s s u n g

Von Franjo Rački wurde bis heute viel geschrieben. Da er Priester der Senjer-Modrußer Diözese war, ist es verständlich, daß viele Daten von diesem bekannten Kroaten im Bischofsarchiv in Senj zu finden sind. Sie sind bis jetzt wenig ausgenutzt worden, obwohl sie uns helfen können Leben und Werk von diesem hervorragenden Historiker aus der zweiten Hälfte des 19. Jhs zu verstehen. Aus den empfangenen und gesendeten Protokollen ist es ersichtlich, daß er starke Unterstützung vom Bischof Mirko Ožegović hatte. Dieser Bischof ermöglichte ihm Schulung im Ausland, und nach Beendigung der Studien gab er ihm freie Hände sich der Tätigkeiten zu widmen, die am besten seinem kroatischen Volk nützen konnten, und die seine Begabung am besten zum Ausdruck bringen konnten.

THE DOCUMENTS ON FRANJO RAČKI AT THE BISHOP'S ARCHIVES AT SENJ

S u m m a r y

About Franjo Rački was until now written pretty enough. In view of the fact that he was the priest of the Diocese of Senj and Modruš, it stands to reason that quite enough pieces of information about him can be found at the Bishop's Archives at Senj. These pieces of information were until now exploited rather poorly, although they may help pretty well in understanding the life and work of this prominent historian from second half of the 19th c. Likewise, it can be seen from the protocol of received and dispatched documents that he was considerably supported by the Bishop Mirko Ožegović. So, he gave him the opportunity to be educated abroad and after having finished his studies he left him at his discretion to devote himself to what he was best endowed or were it would be the most useful for the Croatian people.